מ שם ד׳ (ע״א). נ רמב״ם בפ״ק ד״ד (ה״ז). ס שם.

בְּכַרְמְלִית (עט) אֲפִלּוּ עָמֹק מֵאָה אַמָּה הֲוֵי כַּרְמְלִית, (פ) אֶלָּא אִם כֵּן הוּא רָחָב אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, דְּאֵין מְקוֹם פְּטוֹר בְּכַרְמְלִית, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסָמוּךְ: **יט** [מ]מְקוֹם פְּטוֹר הוּא מָקוֹם (פא) שֶׁאֵין בּוֹ (יז) אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה (פב) וְגָבוֹהַּ מִשְּׁלֹשָׁה וּלְמַעְלָה עַד לָרָקִיעַ, [נ]אוֹ חָרִישׂ שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה (פג) וְעָמֹק יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה. [ס]וְכֵן הַמְּחִיצוֹת הַגְּבוֹהוֹת מִשְּׁלֹשָׁה וּלְמַעְלָה (טו) (פד) וְאֵין בֵּינֵיהֶם אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה. הַגָּהּ: (פה) וְכָל זֶה דַּוְקָא בְּעוֹמֵד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אֲבָל בְּכַרְמְלִית, אָמְרִינַן מָצָא מִין אֶת מִינוֹ וְנֶעוֹר (פו) וְדִינוֹ כְּכַרְמְלִית

*(ר״ן פרק (כיצד משתתפין) [קמא דשבת (כ: ד״ה כי)] והגהות (מרדכי) [מיימוני] פרק ט״ו משבת (אות ד)) (טור ובית יוסף בשם רמב״ם (פי״ד ה״ו)). *וְיֵשׁ חוֹלְקִים וְאוֹמְרִים דְּאֵין חִלּוּק בֵּין רְשׁוּת הָרַבִּים לְכַרְמְלִית (רש״י (שבת ו. ד״ה דעד) והמגיד פרק י״ד (ה״ו) בשם רשב״א (ק.)), אֲבָל אִם עוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד (פז) לְכֻלֵּי עָלְמָא דִּינוֹ כִּרְשׁוּת הַיָּחִיד (בית יוסף):

שמו דיני עירובין מן התורה. ובו ג׳ סעיפים:

א שבת ו׳ (ע״א) וצ״ו (ע״א). ב ברייתא שם ו׳ (ע״א) וחי׳ (ע״ב). ג ברייתא שם ה׳ (ע״ב) וכתנא קמא. הרא״ש (שבת פ״א ס״ו) והרמב״ן (שבת ב. ד״ה תנו) והרמב״ם בפרק י״ד (הט״ו) ורבנו יונה. ד ברייתא שם ו׳ (ע״א) וחי׳ (ע״ב).

א [א]מִן הַתּוֹרָה אֵין חַיָּב אֶלָּא בְּמוֹצִיא וּמַכְנִיס וְזוֹרֵק (א) וּמוֹשִׁיט מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, (ב) וַחֲכָמִים אָסְרוּ מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, אוֹ מֵהֶם לְכַרְמְלִית. [ב]אֲבָל מָקוֹם פָּטוּר, (ג) מֻתָּר לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס מִמֶּנּוּ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְלִרְשׁוּת הָרַבִּים וּמֵהֶם לְתוֹכוֹ. (ד) [ג]אֲבָל הָעוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּמוֹצִיא אוֹ מַכְנִיס אוֹ מוֹשִׁיט וְזוֹרֵק לִרְשׁוּת הָרַבִּים דָּרָךְ מָקוֹם פָּטוּר, אוֹ אִיפְּכָא, (ה) חַיָּב. (ו) [ד]וְכֵן לֹא יַעֲמֹד אָדָם עַל מָקוֹם פָּטוּר (ז) וְיִקַּח חֻפָּץ

בְּאֵר הַיטֵב

יט (יז) **אַרְבָּעָה.** רחב, אֲפִלּוּ הוּא אָרוֹךְ אֶלֶף אַמָּה. בֵּית יוֹסֵף: (טו) **וְאֵין בֵּינֵיהֶם.** מִשְׁמַע דְּאֵין עִבּוּי הַמְּחִיצוֹת מִצְטָרֵף לְאַרְבָּעָה. בַּ״ח. וְעַיֵּן סְעִיף קָטָן א׳ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם:

בֵּאוּר הֲלָכָה

יט * ר״ן בְּפֶרֶק קַמָּא דְּשַׁבָּת וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי. כָּךְ צָרִיךְ לוֹמַר:

* וְיֵשׁ חוֹלְקִים וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שֶׁכָּתַבְנוּ דְּהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דַּהֲלָכָה כְּדַבְרֵי הָרִאשׁוֹנָה. וְנִרְאֶה דְּהוּא מִטַּעַם דְּהָרַמ״א בְּסָעִיף י״ח כְּתַב בְּהַג״ה סָתָם כֵּן, וְעַיֵּן בְּסִימָן שנ״ה בַּהַג״ה מִשְׁמַע דְּלֹא פְּסִיקָא לֵיהּ לְהָרַמ״א דָּבָר זֶה, וּלְבַד זֶה מָצָאתִי עוֹד רִאשׁוֹנִים דְּקָיְמִי בְּשִׁיטַת רַשׁ״י וְהָרַשְׁבָּ״א, וְהוּא בְּמַאירִי פֶּרֶק קַמָּא דְּשַׁבָּת [בְּדַף ז׳ (ע״א)] וּבְרַבֵּנוּ יְרֻחָם (נ״ב ח״ד) בְּהָדְיָא דְּאֵף בְּכַרְמְלִית יֵשׁ מָקוֹם פָּטוּר, וְעַל כֵּן [ב]בְּמָקוֹם הַדָּחַק אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְהָקֵל:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

פָּטוּר כְּשֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וּכְדִלְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף י״ט: (עט) **אֲפִלּוּ עָמֹק מֵאָה אַמָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְגַם רָחָב פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם דְּהוּא (פא) בְּטֵל לְגַבֵּי הַכַּרְמְלִית שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ וּכְדִלְקַמֵּיהּ בַּהַג״ה בְּדַעָה הָרִאשׁוֹנָה. וְהָא דְּקָיְמָא לָן דְּגָדֵר כַּרְמְלִית שֶׁלֹּא יְהֵא פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, עַל כָּרְחָךְ אֵירֵי לְדַעַת הַגְּ״ה זוֹ הִיא דְּהָעוֹמֵד עוֹמֵד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, דְּאִלּוּ הָיָה עוֹמֵד בְּכַרְמְלִית, אֲפִלּוּ הוּא פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה גַּם כֵּן

שָׁם כַּרְמְלִית עָלֶיהָ, דְּמָצָא מִין אֶת מִינוֹ וּבָטֵל לְגַבֵּיהּ: (פ) **אֶלָּא אִם כֵּן הוּא רָחָב אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה.** דְּאָז הֲוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד: **יט** (פא) **שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה.** טְפָחִים רָחָב, (עו) אֲפִלּוּ הוּא אָרוֹךְ אֶלֶף אַמָּה, דְּמֵרֹב אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים בָּעִינַן: (פב) **וְגָבוֹהַּ מִשְּׁלֹשָׁה וּמַעְלָה.** דְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה בָּטֵל לְגַבֵּי קַרְקַע וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף י׳: (פג) **וְעָמֹק יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה.** טָעוּת סוֹפֵר, צָרִיךְ לוֹמַר וְעָמֹק (עו) שְׁלֹשָׁה וְיוֹתֵר: (פד) **וְאֵין בֵּינֵיהֶם אַרְבָּעָה וְכוּ׳.** [א]מִלְּשׁוֹן זֶה מֻשְׁמָע דְּאֵין עִבּוּי הַמְּחִיצוֹת מִצְטָרֵף לְאַרְבָּעָה, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן ג׳ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (פה) **וְכָל זֶה וְכוּ׳.** פָּרוּשׁ, כָּל הַצִּיּוּרִים הַמְבֹאָרִים בְּסָעִיף זֶה דְּבֵאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה הֲוֵי מָקוֹם פָּטוּר, דַּוְקָא בְּעוֹמֵד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אֲבָל בְּעוֹמֵד בְּכַרְמְלִית אַף עַל גַּב דְּלֹא הֲוֵי אַרְבָּעָה הֲוֵי כְּכַרְמְלִית, דְּמָצָא מִין אֶת מִינוֹ הַיְנוּ הַמָּקוֹם פָּטוּר מָצָא אֶת הַכַּרְמְלִית שֶׁהִיא מִינוֹ, שֶׁהוּא גַּם כֵּן מָקוֹם פָּטוּר מִן הַתּוֹרָה, וְנֶעוֹר וְנִתְחַזֵּק עַל יְדֵי מִינוֹ לְהַצְטָרֵף עִמּוֹ וְלִהְיוֹת כָּמוֹהוּ: (פו) **וְדִינוֹ כְּכַרְמְלִית.** וּבְעָמוּד אוֹ בְּמְחִיצוֹת הַנַּ״ל (עמ) לֹא הֲוֵי כְּכַרְמְלִית אֶלָּא עַד עֲשָׂרָה טְפָחִים, אֲבָל בְּחָרִיץ, אֲפִלּוּ עָמֹק מֵאָה אַמָּה וְכַנַּ״ל בְּהַג״ה בְּסָעִיף י״ח: (פז) **לְכֻלֵּי עָלְמָא דִּינוֹ כְּמוֹ רְשׁוּת הַיָּחִיד.** שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁהוּא בְּתוֹךְ רְשׁוּת הַיָּחִיד, הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד בֵּין גְּבוֹהַּ בֵּין נָמוּךְ בֵּין רָחָב בֵּין קָצָר [בֵּית יוֹסֵף]. (פט) וְעַיֵּן בָּאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּצַדְּדִין לְהוֹרוֹת כַּדַּעָה הָרִאשׁוֹנָה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה וישׁ):

א (א) **וּמוֹשִׁיט.** הַיְנוּ שֶׁגּוּפוֹ עוֹמֵד בִּרְשׁוּת אֶחָד וּמוֹשִׁיט בְּיָדוֹ הַחֻפָּץ לִרְשׁוּת אַחֵר. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שמ״ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ח׳ לְעִנְיַן מוֹשִׁיט מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים דֶּרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים: (ב) **וַחֲכָמִים אָסְרוּ וְכוּ׳.** דְּהוּא (פ) דַּמְיָא קָצָת לִרְשׁוּת הָרַבִּים, שֶׁאֵין מְחִיצוֹת, וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ רְשׁוּת הָרַבִּים דְּלָאו לְהִלּוכָא דְּרַבִּים עֲבִידָא, וְלָכֵן גָּזְרוּ עָלָיו חֲכָמִים שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס מִמֶּנּוּ בֵּין לִרְשׁוּת הָרַבִּים וּבֵין לִרְשׁוּת הַיָּחִיד כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לְהַתִּיר אַף מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים: (ג) **מֻתָּר לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס.** וְהוּא הַדִּין לְהוֹשִׁיט וְלִזְרוֹק: (ד) **אֲבָל הָעוֹמֵד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ג) שֶׁהָיָה עוֹמֵד, וְהָלַךְ וְהוֹצִיא אוֹ הִכְנִיס, אוֹ שֶׁנִּשְׂאַר עוֹמֵד אֶלָּא שֶׁהוֹשִׁיט אוֹ זָרַק: (ה) **חַיָּב.** דִּכְיָנִן שֶׁעָשָׂה עֲקִירָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וַהֲנָחָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ אִיפְּכָא, לֹא אִכְפַּת לָן מַה שֶּׁהֶעֱבִיר בֵּינְתַיִם דֶּרֶךְ מָקוֹם פָּטוּר. וְדַוְקָא שֶׁלֹּא עָמַד בְּמָקוֹם פָּטוּר, אֲבָל עָמַד מְעַט שָׁם וְאַחַר כָּךְ חָזַר וְהוֹצִיא לִרְשׁוּת הָאַחֵר, פָּטוּר, כֵּיוָן שֶׁעָשָׂה הֲנָחָה בְּמָקוֹם פָּטוּר. (ג) וּמִכָּל מָקוֹם אִסּוּרָא דְּרַבָּנָן אִיכָּא אַף בָּזֶה, דְּגָזְרִינַן דִּילְמָא אָתֵי לְאַקּוּלֵי וּלְאַפּוּקֵי לְהָדְיָא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים. (ד) [ג]וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לְהוֹצִיא מִטַּעַם זֶה מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִמְקוֹם פָּטוּר דֶּרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים אַף אִם יִזָּהֵר שֶׁלֹּא לַעֲמֹד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים: (ו) **וְכֵן לֹא יַעֲמֹד וְכוּ׳.** הַאי יְכֵן׳ לְאו דַּוְקָא, (ה) דְּחִיּוּבָא לֵיכָּא בָּזֶה [דְּכֵיוָן שֶׁהוּא בְּצַעֲמוֹ עוֹמֵד וְנַיֵּחַ בְּמָקוֹם פָּטוּר, מִיָּד שֶׁהִגִּיעַ הַחֻפָּץ נָגְדּוֹ (ו) [ד]נַעֲשָׂה כְּמוֹ שֶׁהִנִּיחַ שָׁם מְעַט], וְנָקֵט יְכֵן׳ מִשּׁוּם אִסּוּרָא, מִשּׁוּם דְּעַל כָּל פָּנִים נַעֲשָׂה עַל יָדוֹ הוֹצָאָה מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְאַתֵּי לְאַקּוּלֵי לְהוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים לְהָדְיָא: (ז) **וְיִקַּח חֻפָּץ מִיָּד וְכוּ׳.**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

י״ב, דְּהָכָא אֲקִילוּ בֵּהּ רַבָּנַן: (פט) **וְכָל זֶה לְעִנְיַן עֲמֻקוּת, אֲבָל לְעִנְיַן גֹּבַהּ, כְּגוֹן עָמוּד שֶׁהוּא פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים וְרָחַב אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה שֶׁעוֹמֵד בְּכַרְמְלִית, אֲפִלּוּ לְדַעָה רִאשׁוֹנָה שֶׁלְּקַמַּיְיהּ בַּהַג״ה גַּם כֵּן אֵינָהּ תּוֹסֶפֶת אֶלָּא עַד עֲשָׂרָה, דְּלֹא שַׁיָּךְ שָׁם לוֹמַר מָצָא מִין אֶת מִינוֹ וּלְבַטּוּלֵי לְגַבֵּיהּ, דְּגַם הַכַּרְמְלִית גּוּפָא אֵינוֹ תּוֹפֵס אֲוִירוֹ אֶלָּא עַד עֲשָׂרָה. וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק מו): **יט** (עו) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק טו) בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים: (עז) **דִּשְׁלֹשָׁה בְּוַדַּאי גַּם כֵּן אֵינוֹ בָּטֵל לְגַמְרֵי,** וְגַם בְּרְמַכַּ״ם לֹא נִזְכַּר תֵּבֵת יְתֵר׳: (פט) **וְהַטַּעַם כְּתַבְתִּי מִקֹּדֶם בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן** (ס״ק עה): **(פט)** אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק כז) וְהַגְּרַ״ז (סעיף כז) וְשַׁלְחָן עָרוּךְ שִׁטִּים (סי׳ ד ס״א):

(ס״ק כח): **(ע)** רַשַׁ״י (שבת ו.): **(ג)** טַ״ז (סק״ב): **(ג)** גְּמָרָא (שם ח:) בְּמֵימְרָא דְּרַב דִּימִי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: **(ד)** בֵּית יוֹסֵף וְטַ״ז (שם) וּמֵאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״א), דְּלֹא כְּבַ״ח: **(ס)** גְּמָרָא (שם): **(ו)** כֵּן הוּא לְפָרוּשׁ רַשַׁ״י (שבת ח:) **וְהָרַמְבַּ״ם** (שבת פי״ד הט״ו) בְּמַה דְּמַשְׁיק שָׁם הָתָם לֹא נָח הָכָא נָח, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר מַעֲשֶׂה רוֹקֵחַ עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּמַהֲרַשַׁ״א שָׁם בְּדַף ח׳ עַמּוּד ב׳ בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל לֵימָא תָּהֲוֵי, דְּמִפְּרָשׁ שָׁם כֵּן אַף לְפָרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל. **אֲבָן בְּרְמַכַּ״ם פֶּרֶק י״ב מִשְׁנַת הֲלָכָה י״ד בְּהַשְׁגוֹת הָרַאֲבַ״ד שָׁם, לְפִי מַה שֶּׁהִעְתִּיק פֵּרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל, מִשְׁמַע דְּדַוְקָא בְּשִׁנָּה שָׁם מְעַט, אֲבָל בְּשֶׁלֹּא נָח כְּלָל, חַיָּב:**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ראה בליקוטי דברי הרב לסק״ג. **ב]** ובשו״ע הרב (סכ״ה) הביא ב׳ הדעות, וסיים שהעיקר כדעה הראשונה שבהג״ה, ובסעיף כ״ז כתב בסתמא דאין מקום פטור בכרמלית עיי״ש. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ד) פסק דאף בכרמלית אסור בכה״ג. **ד]** ובשו״ע הרב כתב דאף בכה״ג אם לא נחה ידו כלל במקום פטור, חייב, ורק אם נחה שם מעט פטור (וכנדעת הראב״ד שהובא בשעה״צ).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

מִיַּד מִי שֶׁעוֹמֵד בְּרִשּׁוּת הָרַבִּים וְיִתְּנֶנּוּ לְמִי שֶׁעוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, אוֹ אֵיפְכָּא. (ח) וּלְהַחֲלִיף דָּרֶךְ מָקוֹם פְּטוּר * בְּרֶשֶׁיּוּת דְּרַבָּנָן (ט) [ה]יֵשׁ אוֹסְרִים (י) [ו]וְיֵשׁ מַתִּירִים (עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שע"ב סָעִיף ו'): ב [ז]מִן הַתּוֹרָה אֵין חַיָּב אֶלָּא (יא) בְּמַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וַחֲכָמִים אָסְרוּ לְהַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת (יב) בְּכַרְמְלִית. וְיָם וּבִקְעָה (יג) תְּרֵי גַּוְנֵי כַּרְמְלִית נִינְהוּ וּמֻתָּר לְטַלְטֵל מִזּוֹ לָזוֹ תּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת: ג (ט) * [ח]כַּרְפַּף (פֵּרוּשׁ, מָקוֹם שֶׁמַּקֶּף מְחִיצוֹת בְּלֹא קֵרוּי, כְּמוֹ חָצֵר) (יד) יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם (טו) שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה, (טז) אָסְרוּ חֲכָמִים לְטַלְטֵל בּוֹ [ט]אֶלָּא תּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. (יז) * [י]וּמֻתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר כְּגוֹן בְּקִעָה הָעוֹטֶרֶת לְפָנָיו. הַגָּהּ: (ג) (יח) וְלָכֵן מֻתָּר לִקַּח מַפְתֵּחַ מִכַּרְמְלִית שֶׁלְּפָנָיו גִּנָּה (יט) לִפְתֹּחַ וְלִנְעֹל וּלְהַחֲזִיר הַמַּפְתֵּחַ אֵלָיו (טור). וּבְלִבַד

ה הָרא"ש (עירובין פ"ח ס"ח) בְּשֵׁם הָרַמְ"ה (שם כח: סוף ד"ה והא) וְהָרַאֲב"ד, וְהַסְּכִים עִמָּהֶם מַהֲרִי דְּצַרוּיְבִין פ"ז וְכֵן כָּתַב הָרַשְׁבָּ"א (שבת ק:). ו הָרִי"ף שָׁם (עירובין כד:) וְרַמְב"ם בְּפֶרֶק ט"ו (ה"כ) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד שָׁם וְשָׁכֵן הוֹרוּ גְּדוֹלֵי הַמּוֹרִים. ז שַׁבָּת ר' (ע"א). ח שַׁבָּת ד' (ע"א) וַעֲרוּבִין ס"ז (ע"ב) דִּרְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר הוּא. ט עֲרוּבִין שָׁם וְכ"ג (ע"ב). י שָׁם ס"ז (ע"ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

ג (ט) כַּרְפַּף. מִדְּאוֹרַיְיתָא הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר, אֶלָּא שֶׁהִתִּירוּ לְטַלְטֵל מִמֶּנּוּ וּמִתּוֹךְ זֶה יָבוֹאוּ שְׁאָר אֲנָשִׁים לְטַלְטֵל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים כִּי דּוֹמֶה זֶה לִרְשׁוּת הָרַבִּים. טַ"ז (סק"ג), עַיֵּן שָׁם: (ט) וְלָכֵן מֻתָּר. פֵּרוּשׁ, דְּאַף עַל פִּי שֶׁהַגִּנָּה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד מִן לְכַרְמְלִית, שֶׁאִם נֶאֱסַר יֹאמְרוּ שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר וְיָבוֹאוּ לְטַלְטֵל בְּתוֹכוֹ בְּכֻלּוֹ,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְהוּא הַדִּין לִקַּח מִקַּרְקַע רְשׁוּת הַיָּחִיד וְלִתֵּן לְקַרְקַע רְשׁוּת הָרַבִּים: (ח) וּלְהַחֲלִיף וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ו) שֶׁעוֹמֵד עַל מָקוֹם פְּטוּר וְנוֹטֵל מִיַּד מִי שֶׁעוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְנוֹתֵן לְיַד הָעוֹמֵד בְּכַרְמְלִית, אוֹ אֵיפְכָּא, וְהוּא הַדִּין אִם נוֹטֵל חֻפָּץ מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד (מ) וּמַנִּיחוֹ בְּמָקוֹם פְּטוּר וְחוֹזֵר וְנוֹטֵל מִמָּקוֹם פְּטוּר וּמַנִּיחוֹ בְּכַרְמְלִית: (ט) יֵשׁ אוֹסְרִים. סְבִירָא לְהוּ דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין רְשָׁיוּת דְּאוֹרַיְיתָא לִרְשָׁיוּת דְּרַבָּנָן לְעִנְיַן זֶה: (י) וְיֵשׁ מַתִּירִים. סְבִירָא לְהוּ דְּדָוְקָא בִּרְשָׁיוּת דְּאוֹרַיְיתָא גָּזְרִינַן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּרְשָׁיוּת דְּרַבָּנָן דְּהָוֵי (ט) גְּזֵרָה לִגְזֵרָה: ב (יא) בְּמַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת. הַיְנוּ עַל יְדֵי עֲקִירָה וַהֲנָחָה. וְאִסּוּר דְּרַבָּנָן אֵיכָא עַל יְדֵי עֲקִירָה אוֹ הֲנָחָה לְבַד וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שמ"ז (סעיף א): (יב) בְּכַרְמְלִית. דְּהוּא דּוֹמֶיָא דִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְכַנַּ"ל. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שמ"ט סָעִיף ה' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס"ק יט): (יג) תְּרֵי גַּוְנֵי וְכוּ' וּמֻתָּר וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּאַף עַל פִּי כֵן מֻתָּר לְטַלְטֵל מִזּוֹ לָזוֹ, וְלֹא גָּזְרוּ מִשּׁוּם רְשָׁיוּת: ג (יד) יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם. וְשִׁעוּר בֵּית סָאתַיִם מְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שנ"ח (סעיף א) שֶׁהוּא שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים עַל שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים בְּרִבּוּעַ: (טו) שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה. כְּגוֹן שֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ לִנְטֹעַ אוֹ לִזְרֹעַ וּכְהַאי גַּוְנָא, וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שנ"ח (סעיף א): (טז) אָסְרוּ חֲכָמִים וְכוּ'. שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא גָּדוֹל כָּל כָּךְ אָתֵי לְמֶחֱלַךְ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וַעֲשָׂאוּהוּ חֲכָמִים כְּכַרְמְלִית: (יז) וּמֻתָּר וְכוּ' לְכַרְמְלִית אַחֵר. אַף דְּמִן הַתּוֹרָה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָל דָּבָר כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְחִיצוֹת, וְהַזּוֹרֵק מִתּוֹכוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים חַיָּב, וּמֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית הֲלֹא אָסוּר לְהוֹצִיא וְכַנַּ"ל, מִכָּל מָקוֹם כֵּאן הַתִּירוּ, שֶׁאִם נֶאֱסַר זֶה, יִסְבְּרוּ שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר וְאֵין שָׁם כַּרְמְלִית עָלָיו כְּלָל, וְיָבוֹאוּ לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ כְּשֶׁאָר רְשׁוּת הַיָּחִיד, וּמִתּוֹךְ זֶה יָבוֹאוּ שְׁאָר אֲנָשִׁים לְטַלְטֵל גַּם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, כִּי דּוֹמֶה זֶה קְצָת לִרְשׁוּת הָרַבִּים כֵּיוָן שֶׁהוּא גָּדוֹל וְלֹא הֻקַּף לְדִירָה, וְעַל כֵּן נָתְנוּ עָלָיו חֲכָמִים דִּין שְׁאָר כַּרְמְלִית לְעִנְיַן זֶה שֶׁמֻּתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר כְּגוֹן בְּקִעָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה: (יח) וְלָכֵן מֻתָּר לִקַּח וְכוּ'. דְּאַף עַל פִּי שֶׁהַגִּנָּה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד מִן הַתּוֹרָה, שֶׁמֻּקָּפֶת מְחִיצוֹת, כֵּיוָן דְּרַבָּנָן עֲשָׂאוּהוּ כְּכַרְמְלִית לֹא אָסְרוּ הַטִּלְטוּל מִמֶּנּוּ לְבַקָּעָה שֶׁלְּפָנֶיהָ, וְהַטַּעַם כַּנַּ"ל: (יט) לִפְתֹּחַ וְכוּ'. הַיְנוּ (י) אַף לְהַכְנִיס

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * בְּרֶשֶׁיּוּת דְּרַבָּנָן. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שֶׁהֶאֱרַכְנוּ רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁעוֹמֵד עַל מָקוֹם פְּטוּר וְכוּ'. דַּע, דִּלְפִי הַמְּבֹאָר בְּסוֹף הַסִּימָן דְּמָקוֹם פְּטוּר הָעוֹמֵד אֵצֶל כַּרְמְלִית אָמְרִינַן דְּמָצָא מִין אֶת מִינוֹ וְדֵינוֹ כְּכַרְמְלִית [וְהוּא כְּדַעָה רִאשׁוֹנָה הַנִּזְכָּר בְּהַגָּ"ה סוֹף סִימָן שמ"ה (סעיף יט) עַיֵּן שָׁם], יְהִיֶה צָרִיךְ לְפָרֵשׁ הַמָּקוֹם פְּטוּר דְּקָאן, שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה [וְאֵין רָחְב אַרְבָּעָה], דְּאָז לְכֻלֵּי עָלְמָא לֹא נוֹכַל לְחָשְׁבוֹ לְכַרְמְלִית אַף דְּהוּא בִּסְמוּךְ לוֹ, דְּאֵין כַּרְמְלִית תּוֹפֵס לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה. דְּאִי בִּפְחוֹת מֵעֲשָׂרָה, אַף דְּאֵינוֹ רָחְב אַרְבָּעָה, יֵשׁ לוֹ דִּין כַּרְמְלִית לְדַעָה רִאשׁוֹנָה הַנַּ"ל:

ג * כַּרְפַּף יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם. עַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"א) דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא הִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּרָה, וְכַדְּבָרָיו מְבֹאָר בְּשַׁ"ס עַרוּבִין ס"ז עַמּוּד ב' עַיֵּן שָׁם: וְהַנָּה בְּסוּגְיָא שָׁם מְבֹאָר דְּאַפִלּוּ הוּא רָחְב כּוֹר אוֹ כּוֹרִים נִמְצֵי הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר מִן הַתּוֹרָה לְכָל מִלֵּי. וְדַע דְּדַעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּדֶרֶךְ כ"ב עַמּוּד ב' בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל דְּלְמָא דְּלָאו דַּוְקָא כּוֹר אוֹ כּוֹרִים, אֶלָּא אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף כּוֹרִים נִמְצֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד הוּא. וְהָא דְּמִמְּמַהֲ שָׁם הַשַּׁ"ס בְּכִגּוֹן זֶה בְּכָל נִמְצֵי מִקְיָא לֵיהּ (פרס) [פָּרָת] וְלַיְלִי עָלְמָא נִמְצֵי מִקְיָא לֵיהּ אוּקְיָנוּס, מְשַׁמְעָ מִזֶּה דְּבְמְחִיצוֹת רְחוֹקוֹת הָרַבֵּה לֹא מִקְרֵי לְטַלְטֵל מִזּוֹ לָזוֹ, וְלֹא גָּזְרוּ מִשּׁוּם רְשָׁיוּת: (סעיף א) שֶׁהוּא שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים עַל שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים בְּרִבּוּעַ: (טו) שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה. כְּגוֹן שֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ לִנְטֹעַ אוֹ לִזְרֹעַ וּכְהַאי גַּוְנָא, וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שנ"ח (סעיף א): (טז) אָסְרוּ חֲכָמִים וְכוּ'. שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא גָּדוֹל כָּל כָּךְ אָתֵי לְמֶחֱלַךְ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וַעֲשָׂאוּהוּ חֲכָמִים כְּכַרְמְלִית: (יז) וּמֻתָּר וְכוּ' לְכַרְמְלִית אַחֵר. אַף דְּמִן הַתּוֹרָה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָל דָּבָר כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְחִיצוֹת, וְהַזּוֹרֵק מִתּוֹכוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים חַיָּב, וּמֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית הֲלֹא אָסוּר לְהוֹצִיא וְכַנַּ"ל, מִכָּל מָקוֹם כֵּאן הִתִּירוּ, שֶׁאִם נֶאֱסַר זֶה, יִסְבְּרוּ שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר וְאֵין שָׁם כַּרְמְלִית עָלָיו כְּלָל, וְיָבוֹאוּ לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ כְּשֶׁאָר רְשׁוּת הַיָּחִיד, וּמִתּוֹךְ זֶה יָבוֹאוּ שְׁאָר אֲנָשִׁים לְטַלְטֵל גַּם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, כִּי דּוֹמֶה זֶה קְצָת לִרְשׁוּת הָרַבִּים כֵּיוָן שֶׁהוּא גָּדוֹל וְלֹא הֻקַּף לְדִירָה, וְעַל כֵּן נָתְנוּ עָלָיו חֲכָמִים דִּין שְׁאָר כַּרְמְלִית לְעִנְיַן זֶה שֶׁמֻּתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר כְּגוֹן בְּקִעָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה: (יח) וְלָכֵן מֻתָּר לִקַּח וְכוּ'. דְּאַף עַל פִּי שֶׁהַגִּנָּה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד מִן הַתּוֹרָה, שֶׁמֻּקָּפֶת מְחִיצוֹת, כֵּיוָן דְּרַבָּנָן עֲשָׂאוּהוּ כְּכַרְמְלִית לֹא אָסְרוּ הַטִּלְטוּל מִמֶּנּוּ לְבַקָּעָה שֶׁלְּפָנֶיהָ, וְהַטַּעַם כַּנַּ"ל: (יט) לִפְתֹּחַ וְכוּ'. הַיְנוּ (י) אַף לְהַכְנִיס

הַרַמְבַּ"ן עוֹד תָּרַץ שָׁנִי, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְאִי נַמִי הֵיכִי שָׁאַיִן הַמְּחִיצָה מַעֲכֶבֶת וּמְמַעֶטֶת עַל הָרַבִּים כְּלוּם, אֵין בָּזֶה תּוֹרַת מְחִיצָה, וְהָכִי נַמִי מִשְׁמַע הֵהִיא דְּעוֹשִׂין פִּסֵּין גַּבֵּי סְלָמָא דְּצוּר וְאוּקְיָנוּס, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, בְּוַדַּאי יֵשׁ לוֹמַר דִּלְעִנְיַן קַרְפַּף מוּדֶה הָרַמְבַּ"ן לְתוֹסָפוֹת דַּאֲפִלּוּ רָחְב הַרְבֵּה מְאֹד שֶׁאַיִן הַמְּחִיצָה נִרְאִית לָעוֹמְדִים בָּאֶמְצַע, הֲוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד מִן הַתּוֹרָה, כֵּיוָן שֶׁעַל כָּל פָּנִים מַעֲכֵב מִלַּעֲבֹר שָׁם מַחֲמַת הַמְּחִיצוֹת הַמֻּקָּפוֹת:

* וּמֻתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר. דַּע, דְּמִשְׁמַע מִתּוֹסָפוֹת שַׁבָּת דַּף ט' (ע"א) דְּבוּר הַמַּתְחִיל אַף עַל גַּב, דְּהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְהוֹצִיא מִמָּקוֹם שֵׁישׁ שָׁלֹשׁ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) וְגַם בָּזֶה, אֲפִלּוּ לֹא נָח כְּלָל בְּשָׁעָה שֶׁהִגִּיעַ נִגְדּוֹ נַעֲשָׂה כְּמִי שָׁנַח, וּמֻתָּר לְדַעַת הַמַּתִּירִין. [וּלְדַעַת הָרַאֲב"ד (שבת פ"ב ה"ד) בְּשֵׁם הַרְבֵּנוּ חֲנַנְאֵל הַנַּ"ל (סק"ו), גַּם בָּזֶה בָּעֵינַן דַּוְקָא שֶׁנָּח מְעַט בְּשָׁעָה שֶׁהִגִּיעַ נִגְדּוֹ, דְּאִי לָאו הָכִי הֲרֵי כְּמִי שֶׁעָקַר מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד וְהִנִּיחוֹ בְּכַרְמְלִית וְאָסוּר, וְאַף דִּכְסִימָן שנ"ח (סעיף ג) כָּתַב הָרַמְ"א בְּשֵׁם הַמְּרַדְּכִי (שבת סי' שעו) דְּבְרֶשֶׁיּוּת דְּרַבָּנָן מֻתָּר אֲפִלּוּ לֹא נָח כְּלָל, כְּפִי אַחֲרוֹנִים (מ) דְּאִם אִי אֶפְשָׁר לְהַנִּיחַ רַק שֶׁהֶעֱבִירוֹ דֶּרֶךְ מָקוֹם פְּטוּר, אָסוּר אֲפִלּוּ לְדַעַת הַמַּתִּירִין וְכֹחוֹ שָׁכַתְבְנוּ מִקֹּדֶם: (ט) רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דַּאֲפִלּוּ אִם יָבוֹא עַל יְדֵי זֶה לְהוֹצִיא לְהַדְיָא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית גַּם כֵּן לֵיכָּא אִיסּוּרָא דְּאוֹרַיְיתָא: ג (י) דְּאִי לָאו הָכִי אֵין רְבוּתָא כְּלָל:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah